

סוכה על הגג

את ההבנה וההחלטה שצריך לעשות משהו בעניין צפיפות הדיור שלנו קיבלתי בימי הקורונה.

היה זה בתחילת גל הקורונה, נחשפנו לחולה מאומת, הפחד היה גדול, קיבלנו הוראה להיות בסגר מלא. היו אלו הימים טרם החלו מלונות הקורונה, לקחנו מאוד ברצינות את ההנחיות, שהינו עשרה נפשות, בדירת 80 מטר!!! שלשה שבועות מלאים!!! לא יצאנו מהבית אף בלילות. סגר מלא.

בימי הסגר חשתי והבנתי את מה שרעייתי טענה כבר זמן רב, שהבית קטן מהכיל את כל הברכה השורה בו. החוויה של הבידוד המשפחתי הפנימו בי את התובנה, אכן כנים דבריה. לא שייך כך להמשיך. הדבר פוגע בילדים, וגם בנו ההורים.

למען הדיוק, גם קודם הסכמתי לחלוטין שהצפיפות גדולה. רק לא ראיתי כל פתרון באופק. ההכנסות הספיקו בקושי להוצאות. נלחמנו כאריות לא ליטול הלוואות. מעולם לא לקחתי הלוואה. אני אדם עדין. קצת ביישן, נחבא אל הכלים. השתדלנו תמיד להגדיל את ההכנסות, להקטין את ההוצאות, לחיות עם מה שיש.

הרעיונות עלו וירדו, צצו והתאדו, צמחו ונבלו.

הוצע לנו להרחיב את הבית בשני חדרים נוספים. מומחים עמם נועצנו העריכו את העלות בכארבע מאות אלף שקל. לפחות. מה שיוסיף לנו להחזר החודשי כאלפיים שקלים. שללנו אפשרות זו. אין לנו מקור כספי לכך.

מה גם, מאחר ודירתנו היא הקומה העליונה, אנו נדרשים להסכמת השכנים שתחתינו. התברר שהדבר אינו מעשי. אלו לא רוצים, אחרים לא יכולים. הדייר בקומת הקרקע בכלל מתנגד.

חשבנו למכור את הדירה, שאמנם היא קומה גבוהה, אבל צמוד לה גג עליו ניתן לבנות בקלות שתי יחידות דיור. מחיר דירה שכזו מגיע למחירה של דירת ארבעה חדרים בקומה סבירה יותר. כך שעקרונית אנו יכולים להוסיף לעצמינו חדר בלי ליטול כל הלוואה. אך רעייתי טענה ובצדק, עושים כבר כזה מאמץ, מוכרים וקונים, ומה קיבלנו בתמורה, חדר אחד נוסף!!!

כשהחלנו לחשב על הדפים את המספרים גילינו שגם זה לא וודאי. הן נדרש לשלם תיווך במכירה ותיווך בקנייה, עו"ד פעמיים, והוצאות מעבר דירה. ואם נדרש לשיפוצן קטן בכניסה לדירה, ספק אם תישאר יתרה.

לרכוש חמשה חדרים, אין מצב. לפי החישובים השונים נדרש ליטול שוב משכנתא של כמה מאות אלפי שקלים. החזר חודשי שהוא מעבר ליכולתנו. זהו קו אדום מבחינתנו.

חשבנו לעבור לפריפריה. לקנות דירה יפה ומרווחת במחיר של דירתנו הקטנה שבמרכז. אפילו נסענו לשבת להתרשם מהמקום. אכן אוירה נפלאה. צעירה ורעננה. הפוטנציאל העתידי גדול. מושלם לכל זוג צעיר להתחיל שם את החיים.

אבל אנחנו קצת מבוגרים בשביל הרפתקה שכזו. אין מוסדות לימוד מתאימים לילדינו הגדולים. תידרש נסיעה יומית של קרוב לשעה לעיר סמוכה. רק לחשוב על לקרוע שמונה ילדים מהחידור ובית הספר, מהסמינר ומהישיבה קטנה אל הבלתי נודע, נראה כמשהו מעבר לגבול הסיבולת.

כמו ניצוץ של אור ותקווה מתוך חשיכה ועלטה, הבזיק הרעיון שהביא את הישועה. היה זה מתווך מקומי שהציע, למה לא תמכרו את הדירה בטאבו משותף, בכסף שתקבלו, תבנו על הגג דירה חדשה בעבורכם. תהיה לכם דירה מפוארת ומרווחת. והכי חשוב בלי חובות.

היה לו אפילו קונה רציני. זוג צעיר, אברך הגון בעל מידות, בוגר אחת הישיבות הטובות, מכירים חלק מהמשפחה המורחבת. אין חשש מלעשות אתם שותפות. מה שהיה מעניין, שלזוג יש הון עצמי מלא. הם משלמים את מלוא הסכום במזומן. לא נדרש ליטול משכנתא. כך שאפילו הסיכון הנפוץ בטאבו משותף לא היה קיים כאן.

הקונים היו מוכנים לשלם מיליון מאה וחמישים אלף שקל. בדקנו עם שני קבלנים שונים שהעריכו את עלות הבניה בכ-850 אל"ש. לקחנו בחשבון חריגות בעלויות. יתכן ויגיעו אף למיליון שקלים. עדיין עתיד להיות לנו מאה וחמישים אלף שקלים לחיסכון, מה שיעזור מאוד לחתן את הבת הבכורה שזה עתה מלאו לה שמונה עשר שנה.

לפני שיצאנו לדרך, נפגשנו עם יועץ כלכלי שבחן עימנו את האפשרויות השונות, מילאנו יחד קובץ אקסל המפרט את השלבים השונים. את עלויות הבניה בתוספת חריגות צפויות ואלו שאינם צפויות. הסתבר שגם במקרי קיצון מרבית הסיכויים שלא נכנס לחובות. רק במקרים חריגים במיוחד, תרחישים דמיוניים אותן לא ניתן לחזות ולדמיין, ניותר עם חובות, אבל אלו יהיו בסכומים נמוכים שנוכל להתמודד עמם בקלות.

חתמנו חוזה מכירה עם תנאי לפינוי מאוחר. שנה מיום הרכישה. פרק זמן שיספיק להוצאת היתרי בניה, והבניה בפועל.

החלנו במרץ את תהליך הוצאת היתר הבניה. לקחנו אדריכלית מתאימה. גיבשנו תוכניות, אישורי מהנדס. היו אלו לא מעט הוצאות ששולמו כולם מכספי הדירה שמכרנו. התהליך לקח קרוב לשנה. עיכובים שונים ומשונים. לדוגמא, היה שכן שהתנגד. סתם, בלי סיבה ידועה. נדרשנו לפנות לוועדת חריגים. זמן ההמתנה לוועדה כחודשיים.

כעת, משהיה בידינו תוכניות סגורות, פנינו שוב לאותם קבלנים לקבל הצעת מחיר מדויקת יותר. הסתבר שהמחיר קפץ משמעותית. לדבריהם, בתוכניות המפורטות היו פרטים ושדרוגים אותם לא חישובו. זה ההבדל בין הערכה גסה, לתוכנית ברורה ומדויקת.

אך בנוסף, באותם ימים החלה מלחת רוסיה ואוקראינה, הדבר השפיע מאוד על מחירי הברזל והאלומיניום, כמעט כל פריט הקשור לבניה התייקר משמעותית, כך שאלו נאלצו לתקן את הצעת המחיר שנתנו בהתאם לעלויות שהשתנו במהלך השנה. ההצעה הכי נמוכה שקיבלנו עמדה על מיליון ומאה אלף שקלים.

רק כעת נודע לנו, שהצעת המחיר אינה כוללת מטבח. או יותר מדויק, כן כוללת מטבח בשווי של 5,000 ₪. אם נרצה, הוא יסופק במחיר שסוכם. אבל מדובר על מטבחון שמתאים בקושי לפינת קפה במשרדון. מטבח נורמאלי שמתאים למשפחה ברוכה, נדרש להזמין בחנות מטבחים, וסכום זה אינו כלול בהצעת הקבלן.

עוד טרם החלה הבניה הבנו שאנחנו על הקשקש. כבר הוצאנו עשרות אלפים על התוכניות וההיתרים. אם לא נחרוג בהוצאות הבניה, ונרכוש מטבח בסכום מקסימאלי של חמישים אלף, נוכל להיכנס לדירה בלי חובות. וזה הכי חשוב לנו.

יצאנו לדרך בתקווה ותפילה לסיום במהרה.

תזכורת ראשונה על החריגה הצפויה בעלויות הבניה הגיעה מהשותף שלנו שרכש את הדירה התחתונה. סוכם, שהחל מתום שנה, באם לא נפנה את הדירה נתחיל לשלם לו שכירות חודשית בסכום של 3,700 ₪. הן הוא שילם את מלוא התמורה כבר לפני זמן רב. הוא צודק.

אך לאור העיכובים השונים בהוצאת ההיתרים, ועד שקיבלנו את הצעות המחיר המעודכנות, ועד שעיקלנו אותם וחישבנו את צעדינו שוב ושוב הסתיימה שנה. כך שיחד עם הוצאות הבניה נדרשנו לשלם דמי שכירות חודשיים שלא היו בתקציב שתוכנן.

הבניה עצמה עלתה לנו הרבה מעבר להערכות. והכל נעשה עם המון מחשבה והסתפקות במועט.

לדוגמא, מחירי הקרמיקה שסוכם בחוזה הינם לפי 70 ₪ למטר. סכום שכזה אין בנמצא. יתכן ובימים טרם החלה המלחמה, היה זה הרף הכי תחתון שניתן להשיג בחנויות. אבל כעת, לא היה מחיר כזה בשום חנות. המחיר המינימאלי עמד על כמאה שקלים למטר. את ההפרש שילמנו אנו.

כך ביחס לכלים הסניטרים והברזים, כל פריט שהיה בחוזה תומחר על ידי הקבלן ברף מחירים שלא פגשנו בחנויות הסתבר שהבסיס של החוזה וכל המחירים הנקובים בו, נכתבו טרם החלה המלחמה, רק המחיר לתשלום סופי לקבלן הוא זה שהשתנה.

דוגמא נוספת, בגלל שהיה חשוב לנו מאוד להסתדר עם השכנים בבניין ושחם ושלוש לא יהיו מריבות ומחלוקות, ובגלל שאני מטבעי אדם עדין וביישן, מפחד להתעמת ולהתווכח עם שכנים. הזמנו מפקח בניה שתפקידו העיקרי להיות כתובת לתלונות השכנים ככל שיהיו.

הוא עשה עבודה נהדרת. הרגיע את השכנים, שוחח איתם, השיב בנחת לכל שאלה, הוא איש מעניין ונעים שיחה. אכן, סיימנו את הבנייה בשלום ואחוזה, בלי טינה והקפדה. אבל תענוג זה עלה המון כסף. שעת עבודה שלו מאות שקלים. והיו המון שעות שכאלו.

את המטבח הזמנו בתאריך ח' תשרי. יום לפני עריו"כ. מי שמכיר אותי, יודע שהדבר האחרון שהייתי מסוגל לעשות בימים קדושים שכאלו, לבחור את הצבע של השיש, או את השכלולים השונים בצירים של ארונות המטבח. בשנים כתקנם אני בתענית דיבור בימים אלו, ומשתדל לתקן את כל הימים כנגדם בשנה האחרונה.

עשינו כך בגלל שסוכן המכירות בחנות המטבחים דיווח לנו שכבר התקבלה מהנהלה עדכון מחירים שיהיה בתוף מיד לאחר חג הסוכות. עדכון שיוסיף להו כעשרים אחוז בעלות המטבח. ומאחר וידענו שכבר כך חרגנו מהתקציב שעומד לרשותנו, והחשש הגדול מנטילת הלוואות, הביא אותנו לרגע כל כך לא מתאים ולא הגיוני.

במהלך הבניה, הסתבר שאחד הצינורות של המערכת הסולארית בבניין נחתך, ולתוכו נשפך בטון. מה שקלקל את המערכת ונדרש תיקון של 7,000 ₪. השכנים טענו, שככל הנראה מי שביצע את הפיגוע הכלכלי הזה הינו אחד הפועלים הערבים שעבד אצלנו על הגג. הקבלן התחמק מתשלום. לדבריו, יש לו פועלים מאוד טובים. עובד אתם כבר שנים, הוא לא מאמין שהם יעשו דבר כזה. ומי שילם את הנזק – ניחשתם נכון. גביר העיירה!!!

לקראת סיום הבניה התרוקנה הקופה, נדרשתי להשיג הלוואות. כמה שהדבר לא מתאים לאופי, אבל לא היתה ברירה. פניתי לאחר מקרובי המנהל גמ"ח הלוואות. קיבלתי בשמחה ובמאור פנים, שמח לסייע לי, ואף אישר לי הלוואה חריגה ובפריסה נוחה.

ההלוואה שקיבלתי \$15,000 בפריסה של 60 תשלומים \$250 בכל חודש. היתה זו ישועה גדולה. אבל לאחר שבועיים פג תוקפה. נדרשתי להביא עוד 50,000 ₪ שלא ידעתי מהיכן. חישוב מהיר הביא אותנו למסקנה שעד לסיום האירוע, מתוך הנחה שלא מחליפים ריהוט, ולא רוכשים נברשות תאורה, רק מזגנים בכי בסיסיים וכמובן סורגים, נדרש להשיג עוד 350,000 ₪!!!!

אציין שבדיעבד הסתבר, שאפילו חישוב זה לא היה מדויק. כי בסופו של דבר שילמנו עוד 30,000 ₪. אותם נאלצנו לגלגל. סה"כ הבניה כולל הכל 1,580,000 ₪.

פנינו לבנק, ביקשנו הלוואה של 350,000 ₪. הפקיד הסביר לנו שקיימת שתי אפשרויות. אפשרות ראשונה כהלוואת משכנתא עם שיעבוד נכס. במקרה כזה הריבית תעמוד על כ-3.5% ריבית שנתית (אלו היו שיעורי הריבית באותה תקופה). ובפריסה נוחה על פני 30 שנה. כך שהחזר החודשי יהיה נמוך.

האפשרות האחרת ללא שיעבוד נכס, כהלוואה בנקאית רגילה, שם שיעור הריבית יעמוד על פריים (שיעור הפריים עמד על 1.6% + 6%). סה"כ 7.6% ריבית שנתית. ופריסת ההלוואה מקסימום למשך 8 שנים. כך שהחזר החודשי יהיה גבוה.

פניתי לשותף שרכש ממני את הדירה וביקשתי שיסכים שאטול משכנתא ואשעבד את הנכס המשותף שלנו להלוואה. אך הוא התנגד נחרצות. הוא ציין ששילם את מחיר הדירה כולו במזומן בלי ליטול משכנתא, כל בני משפחתו התגייסו לעזרתו, עשו מאמצים גדולים. עניין זה חשוב לו מאוד. על דעת כן קנה את הדירה.

חזרתי שוב לבנק, הפעם התלוויתי עם יועץ משכנתאות, זה עשה מה שעשה, אמר מה שאמר, קיבלתי אישור לאותה הלוואה בשיעור ריבית של פריים פלוס 3.5%. כך שהריבית הכוללת עמדה על 4.1%. תענוג זה עלה לי עוד כמה אלפי שקלים. אבל היה משתלם. אני לבדי לא יכולתי להשיג הנחה זו.

בערב פסח נכנסנו לביתנו החדש כבני חורין. בית ענק, מטבח חדש, מעוצב להפליא, פאר והדר. לכל ילד פינה משלו, מרפסת ענקית, נוף משכר. דירה מהחלומות.

בחול המועד ערכנו חנוכת הבית, ההורים וכל הגיסים הגיעו, לא הפסיקו להתפעל ומלהחמיא על הרעיון הגדול, על התוצאה המושלמת, על הנועזות והיצירתיות, ובעיקר השילוב של הפשטות והעדכניות. הורעפנו בברכות להשראת השכינה ושבייתנו ישמע רק קול שמחה.

לאף אדם בעולם לא סיפרתי על החובות שנטלתי. פשוט התביישתי. הרגשתי כל כך נבון. לאורך החיים קראתי בשימת לב סיפורים רבים על משפחות שנקלעו לחובות, הצטערתי בשבילם. הייתי בטוח שלעולם זה לא יקרה לי. כל כך תיעבתי את הסיכונים וההלוואות. אני אלרגי אליהם. והנה אני גיבור הסיפור.

מעט זמן לאחר מכן, החל בנק ישראל להעלות את שיעור הפריים, עד שהגיע למעלה מ-6%, כך שהריבית ששילמתי על ההלוואה 9.5% ריבית!!! התשלום החודשי זינק, הגיע ל-5,500 ₪. ועוד 900 ₪ על ההלוואה מהגמ"ח. היו כמה חודשים ששילמתי במקביל את השכירות לשכן בסך 3,500 בחודש. בקיצור כ-10,000 ₪ בחודש!!!

את שכל כך יגורתי ממנו, שהייתי מוכן לעשות כל דבר העיקר לא להגיע אליו, שאף הסכמתי למכור את ביתי בטאבו משותף בשביל שלא אגיע לקחת הלוואות בלי שאני יודע מהיכן לשלם אותם, בא לי במנה גדושה, כפולה ומכופלת מהתחזיות הכי רעות עליהם דמינתי.

כאדם מאמין, קיבלתי על עצמי את הדין באהבה, שמחתי בייסורים שנפלו בחלקי, והחלתי לעסוק במקצוע חדש, מעולם לא התנסיתי בו, לגלגל גמ"חים. נטלתי הלוואה מראובן והחזרתי לשמעון. נטלתי מלוי ושילמתי לבנק. לקחתי מחברות האשראי, הוצאתי כרטיסים מכל החברות הקיימות, ושילמתי לראובן שמעון ולוי. וחוזר חלילה.

ככל הנראה, אין לי את הכישורים והקשרים הנדרשים לגלגל חובות. הזמן והכוחות שהדבר גזל ממני הוא בלתי נתפס. החיים נעמדו מלכת. סדר יומי נסב כמעט כולו סביב השגת הכספים והשלמת הפרוצדורות השונות. הרבה מאוד כוחות נפש, אי נעימות וביזיונות יומיומית. נאלצתי לבקש כל כך הרבה עזרה, מכל כך הרבה אנשים, שילוו לי, שיחתמו לי ערבות, שיסמכו עלי.

במקביל, מחלה ממנה סבלתי החלה להציק לי יותר. החלו לי גלים של כאב שהתישו את כוחותי, ונאלצתי לבלות שעות אין ספור במיטה, באפיסת כוחות.

את שארית כוחותי, לא הקדשתי לאשתי או לילדי, לא ללימוד התורה שכל כך אני אוהב ובה השקעתי את כל חיי, בקושי לתפילה שלצערי התקיימה ברוב הפעמים בכותל המערבי שבביתי הפרטי, בלי כוח ולב, 'יוצא זיין'. הכוחות כולם הקודשו לפירעון החובות. או יותר נכון לגלגל את החובות.

מצבי הרפואי החמיר באחת. החולשה היתה כל כך גדולה, עד שבאחת הפעמים עת יצאתי מהבית לגלגל עוד חוב, ירדתי בטעות מהאוטובוס תחנה אחת לפני התחנה בה הייתי אמור לרדת. בימים כתקנם, הייתי צועד מרחק זה בלי כל בעיה ברגל. אבל כוחותי לא עמדו לי. המתנתי עשרים דקות בתחנה עד שיגיע האוטובוס הבא, בשביל לנסוע תחנה אחת בודדת.

פניתי לרופא, הבדיקות הראו על החרפה משמעותית של המחלה. הוא שאל אותי האם אני עובר תקופה של לחץ נפשי או כלכלי. לדבריו יש קשר הדוק בין הגוף והנפש במחלה אוטואימונית זו.

באותם ימים – אסון נוסף נפל עלי. נולד לנו בת במזל טוב.

למה אני אומר אסון, כי כך הרגשתי באותם ימים. איך אוכל בתוך אפיסת הכוחות בה אני שרוי, לשמש כאבא ואמא למשפחה בת שמונה ילדים ותינוקת. לסעוד ולתמוך ברעייתי היולדת, ובמקביל להמשיך לגלגל חובות כאשר הגלגל מוסיף לגדול ולהסתבך, אחרי שניצלתי את כל מקורות האשראי שעלו בדעתי.

הלידה היתה ביום שישי אחר הצהריים. הספקנו להודיע לכל בני המשפחה על הבשורה המשמחת, אמרתי לילדים שאני מתעכב עוד בבית החולים, ואבוא לסעודת ליל שבת לבית ההורים. מרחק הליכה של כעשרים דקות מבית החולים.

התחלתי ללכת. הכאבים תוקפים אותי, החולשה עוטפת אותי, ואני מרגיש לא מסוגל להתקדם. נשכבתי על הארץ. עוברים ושבים נבהלו. יהודי כך שוכב כמעט הזמינו אמבולנס. אמרתי להם הכל בסדר. רק תעזבו אותי. אני בגל של כאב. עוד מעט יעבור. כך התקדמתי ונחתי, צעדתי והתיישבתי.

הילדים המתינו לי לסעודה, ומשלא הגעתי חשבו שאני מתעכב עוד בבית החולים. לאחר הסעודה יצאו לכיוון בית החולים. בדרך הם פוגשים איש מסכן ועלוב, לא מסוגל לזוז, שבור ורצוץ, בקושי מחיך. עסוק בכאבים של עצמו. לא רואה את ילדיו המשתוקקים לחיבוק של אהבה ושמחה. זה היה אבא שלהם. הגיבור. החזק. הנערץ.

הרופא קבע נחרצות שאני חייב לעבור ניתוח בדחיפות. תוך ימים ספורים. המצב מסוכן ביותר. הוא הסביר את תהליך הניתוח. ועדן שלאחר הניתוח יידרש אשפוז של כשלושה שבועות. במהלכם חשובה מאוד המנוחה המוחלטת שלי. הרגיעה הגופנית והנפשית. חשוב שתשמע מוזיקה, תצחק, תעשה דברים שהכי כיף לך בעולם. אמר. כך ההחלמה תהיה מהירה יותר.

חזרתי מהרופא, אמרתי לרעייתי אני לא הולך לניתוח. לא יכול להרשות לעצמי שלשה שבועות להיות מרותק לבית החולים. אני חייב לגלגל המון הלוואות שתאריך הפרעון שלהם בדיוק כעת, אם לא אחזיר בזמן עלול להיות קריסה כלכלית. החשבון שלנו יוגבל. ומי יודע אולי גם ערבים שלנו יידרשו לפרוע בעבורנו חובות שנטלנו. לא שייך.

אחד מהסימפטומים של המחלה, מעבר לתשישות החולשה וחוסר התיפקוד, קיים גם חוסר תאבון. היה זה ביום כיפור, שנתיים אחרי בחירת המטבח, צמתי ברצף שלושה ימים. ערב יום כיפור לא הייתי מסוגל לאכול, יום כיפור כמובן, גם במוצאי יום כיפור, התאבון ברח לי. לא טעמתי כלום.

רעייתי מבוהלת עד אימה מתחננת אלי, תאכל משהו תשתה. אבל שכבתי במיטה לא מסוגל לראות אוכל. חלש מותש ומיואש.

על דעת עצמה, החליטה לעשות מעשה. לא התבלבלה, התקשרה לרב שלי, יהודי תלמיד חכם מבוגר, סיפרה לו את מצבי הרפואי. שאני כבר שלשה ימים בצום חלוש ותשוש.

לא יאומן. אחר רבע שעה, הרב הגיע אלינו הביתה, נכנס לחדר שלי, הביא לי בעצמו משקה בריאותי, כזה שהוא מלא ויטמינים שונים, אבל כשרותו ההלכתית מפוקפקת. הוא התיישב לידי ואמר, אני לא יוצא מכאן עד שאתה גומר לשותות את כל הפחית הזו. זה פיקוח נפש.

שתיתי. הוא החייה אותי. נפשי חזרה אלי. יכולתי להתיישב על המיטה. וקצת לדבר.

הרב ניסה להבין מה הסיפור. הוא קרא לרעייתי שתכנס גם היא לחדר, והחל לדובב אותנו. פתח בכמה מילים מחמיאות על הבית היפה. בירך שנתחדש. ניסה לברר את מצבי הרפואי.

לא יודע איך העזתי פני, המילים כאילו נשפכו לי מהפה בלי כוונה. אמרתי לרב, אני מסכים שהרב ייקח את הדירה היפה הזו לעצמו, יחד עם כל החובות שיש לי, ואני בתמורה אבנה על הגג שהיה לנו סוכה גדולה. לא רוצה בית. רוצה סוכה גדולה בלי חובות והלוואות.

כנראה שלא היה צריך לומר יותר מזה. הרב הנהן בראשו, הבין הכל. לחץ את ידי, אמר לי תן לי לבדוק מה ניתן לעשות.

עוד באותו ערב דפקו על דלת ביתנו שני אורחים חשובים. מנהל קופת הצדקה השכונתי, יחד עם מנהל גמ"ח ההלוואות. ביקשו להבין מה קורה. מה הסיפור. מה מעיק עלי.

החלתי לספר, ודמעות זלגו מעיני. נחנקתי. המילים לא יצאו מגרוני. הגשתי להם את פנקס החובות שלי. הוא בצבע צהוב, אבל אני קורה לו הפנקס השחור. הוא היה מסודר להפליא. רשום בו כל חוב קטן כגדול, תאריכי פרעון מדויקים. בחלק הזה אני ממש מקצועי. רשום כל פרט בלי להתבלבל.

מנהל קופת הצדקה השאיר לרעייתי 5,000 ₪, בתלושים שונים ובמזומן, אמר לה תרכשי את כל הוצאות החג ברווח ובשפע. מנהל הגמ"ח לקח עימו את רשימת החובות, אמר לי בשלושת החודשים הקרובים, אני לוקח על עצמי לפרוע את כל החובות שלך. כהלוואה.

כרגע אתה פנוי ומשוחרר. בעוד שלשה חודשים נגבש תוכנית מסודרת לפרעון החובות. כרגע הם לא עליך. הכל באחריותי, תהיה רגוע. אשלם את התשלומים החודשיים, את ההלוואות עם תאריכי הפרעון המידיים. הכל ישולם לשביעות רצונך המלאה. נפרדנו לשלום. בלי שיכולתי להגיד אפילו תודה. הדמעות שזלגו מעיני אמרו זאת בנטיפה.

מכאן החלה לי הישועה. ראשית, כמעט באחת, החלו לחזור אלי כוחותי. עוד באותו ערב, אכלתי פרוסת לחם וביצה. הלכתי לישון מתוך הלל ושירה. את תפילת שחרית התפללתי במניין. אחר הצהריים יצאתי עם ילדי לקנות ארבעת המינים. אשתי עמדה נפעמה. לא האמינה לשינוי התהומי שקרה כמעט בתוך שעה.

אגב, הניתוח שהייתי חייב לעבור בתוך ימים בודדים טרם בוצע. יתכן ולא יהיה נדרש לעולם בעז"ה. הרופא הגדיר זאת כנס רפואי. המחלה שהיתה בוערת ולוחשת הפכה רגועה וכמעט בלי מורגשת.

גבאי הצדקה פנו לידידים ומכרים, אלו התגייסו כולם לעזרתנו, פתחו קרן צדקה, ברוב רגישותם אמרו לי שהם נותנים לנו את הסכומים האלו כהלוואה עד שירחיב השם לנו. אבל כפי שהבנו, הסכומים שהם גייסו כולם כמענק, מה שנתן לנו מרווח נשימה עצום.

במקביל, חלה תפנית מדהימה בהכנסות של רעייתי. היא כעצמאית. ההכנסות היו בקושי ובלחץ רב. והנה בחסדי שמים, הביקוש השליש את עצמו. אנו רואים בזה נס מן השמים. אבל יש לנו גם קצת הבנה בדרך הטבע.

עד היום ההכנסות היו מתאדות באותה שניה במינוס ובטירוף החובות. היא עבדה קשה, ומעולם לא נהנתה מההכנסה. היתה מביאה לי, וכהניף עין הכסף היה עובד לידיים אחרות כפרעון חובות. כעת, משהפרדנו את החובות מתקציב המשפחה, כל הכנסה - היא תוספת רווח ושפע בבית שלנו פנימה. היא מלאת אנרגיה ושמחה בעבודתה הקשה. היא רואה תמורה שמעולם לא ראתה.

ניסים רבים קטנים וגדולים מלווים אותנו. אנו חשים את יד השם בכל צעד ושעל. הנה לדוגמא, הגשנו כעת בקשה למענק עבודה [מס הכנסה שלילי]. היה חשוב לנו מאוד שהכסף ייכנס לחשבון כבר בעשירי לחודש. תקלות שונות גרמו לנו להגיע לסניף הבנק להגשת התביעה רק בשמיני לחודש הלועזי. הפקיד אמר לנו, הפסדתם את התאריך, אין סיכוי, תקבלו בחודש הבא. והנה בעשירי לחודש הכסף כבר היה אצלינו בחשבון!!!

נרגעתי, התאוששתי, אך יש משהו שמייסר את מצפוני, וטורד את מנוחתי. אני שואל את עצמי שוב ושוב, במבט לאחור, במה טעיתי. מה עשיתי לא בסדר. האם היה נדרש ממני להישאר בבית של ה-80 מטר. האם לעבור לפריפריה. אולי לגור באוהל.

ככל שאני מתבונן, ואני אומר זאת גם לאחר התייעצות עם מורי ורבי, ועם היועץ הכלכלי, נדמה לי שזוהי גזירה משמים. משהו שלא בבחירת. נגזר עלי הצער ועוגמת הנפש, ולא יכולתי לעשות השתדלות אחרת למנוע ממני. בדיוק כמו מי שנקלע שלא באשמתו לתאונה או פיגוע, או מי שנחלה במחלה מסוכנת.

עשיתי השתדלויות רבות לעמוד במסגרת התקציב המקורית. לא שדרגנו, לא התבלבלנו, לא עפנו על עצמינו. הכל במינימום הכי בסיסי והכרחי, הסכמתי לגור בטאבו משותף, רכשתי מטבח הכי בסיסי שרק ניתן. והכל נעשה לאחר התייעצות עם מומחים שונים בכל שלב.

אני מודה להקב"ה שלא עזב חסדו מאיתי. ולכל השותפים במגבית החירום שנערכה לטובתי. לא נעים לי. אני עדיין מתבייש שנזקקתי לבריות. מצטער על הצער שגרמתי. קיימתם מצוות צדקה המהודרת ביותר, ויחד עמה, הצלתם את חיי. אשרי משכיל אל דל.